

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Β' ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Ρύθμιση των οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων»

I. Γενικές παρατηρήσεις

A. Με το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση Νοσχ εισάγεται στην ελληνική έννομη τάξη η δυνατότητα των φυσικών προσώπων – μη εμπορών – που έχουν περιέλθει, χωρίς δόλο, σε μόνιμη αδυναμία πληρωμής ληξιπρόθεσμων χρηματικών οφειλών τους, να επιδιώξουν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, την αποπληρωμή των οφειλών αυτών με ευνοϊκότερους όρους ή και να απαλλαγούν από αυτές.

Το υπό εξέταση Νοσχ υποβλήθηκε την 25η Ιανουαρίου 2010 στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα προς διατύπωση σχετικής γνώμης, δεδομένου ότι, συμφώνως προς τα άρθρα 127 παρ. 4 και 282 παράγραφος 5 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε συνδυασμό με το άρθρο 2 παράγραφος 1 έκκτη περίπτωση της απόφασης 98/415/ΕΚ του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 1998 σχετικώς με τη διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας με τις εθνικές αρχές για τα σχέδια νομοθετικών διατάξεων, αφορά κανόνες εφαρμοστέους σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, οι οποίοι επηρεάζουν ουσιαδώς τη σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και αγορών.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα απέστειλε στο Υπουργείο Οικονομικών την από 23.4.2010 γνώμη της (CON/2010/34), αφού έλαβε υπόψη της το από 12.2.2010 συμπληρωματικό υπόμνημα του ως άνω Υπουργείου.

B. Σε αντίθεση με τη διαδικασία της πτώχευσης, η οποία αποσκοπεί στη συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών του οφειλέτη κατ' αρχήν με τη ρευστοποίηση της περιουσίας του (ν. 3588/2008 «Πτωχευτικός Κώδικας», άρ. 1), στόχος του υπό ψήφιση Νοσχ είναι, όπως αναφέρεται και στην αιτιολογική έκθεση που το συνοδεύει, «η επανένταξη του υπερχρεωμένου πολίτη

στην οικονομική και κοινωνική ζωή με την επανάκτηση της οικονομικής ελευθερίας που συνεπάγεται η εξάλειψη των χρεών που αδυνατεί να αποπληρώσει». Επισημαίνεται ότι η προσέγγιση των ζητημάτων που αφορούν την πτώχευση των υπερχρεωμένων καταναλωτών είναι διαφορετική στις ευρωπαϊκές έννομες τάξεις σε σχέση με την προσέγγιση που έχει υιοθετηθεί στις Η.Π.Α. ή τον Καναδά, δεδομένου ότι στις ευρωπαϊκές έννομες τάξεις προέχει η κοινωνική διάσταση του προβλήματος, ενώ, π.χ. στις Η.Π.Α., δίδεται έμφαση περισσότερο στην εξυπηρέτηση των πιστωτικών αγορών, παρά στην «παροχή ευκαιρίας στον υπερχρεωμένο καταναλωτή για μια νέα αρχή» (βλ. Ι. Ιγγλεζάκη, Υπερχρέωση καταναλωτών και πτωχευτικό δίκαιο, ΕπισκεΔ 2003, σελ. 598 επ.).

Γ. Το παρόν Νοσχ αποτελείται από είκοσι άρθρα. Με τις διατάξεις του άρθρου 1 καθορίζεται το πεδίο εφαρμογής του υπό ψήφιση Νοσχ και ορίζεται ρητώς ότι απαλλαγή οφειλέτη από τα χρέη του βάσει των προτεινόμενων ρυθμίσεων μπορεί να γίνει μόνο μία φορά. Περαιτέρω, ορίζεται ότι η διαδικασία αρχίζει με την κατάθεση σχετικής αίτησης στη γραμματεία του αρμόδιου δικαστηρίου [του Ειρηνοδικείου στην περιφέρεια του οποίου ο οφειλέτης έχει την κατοικία ή τη συνθή διαμονή του (άρθρο 3)] και προσδιορίζονται τα έγγραφα που πρέπει να τη συνοδεύουν (άρθρο 4), ενώ τίθεται ως προϋπόθεση για την υποβολή της ανωτέρω αίτησης η απόπειρα εξωδικαστικού συμβιβασμού με όλους τους δανειστές και ρυθμίζονται οι σχετικές λεπτομέρειες της διαδικασίας αυτής (άρθρο 2). Η ενημέρωση των πιστωτών για τη δικάσιμο κατά την οποία θα συζητηθεί η κατά τα ως άνω αίτηση του οφειλέτη καθώς και η δυνατότητά τους να υποβάλουν παρατηρήσεις επ' αυτής ρυθμίζονται με τις διατάξεις του άρθρου 5. Με τις διατάξεις του άρθρου 6 καθορίζονται άλλες έννομες συνέπειες της υποβολής της εν λόγω αίτησης, όπως η μη αναστολή των μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης κατά του οφειλέτη (η οποία πάντως μπορεί να ζητηθεί με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων) και η παύση τοκισμού των ανέγγυων ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων.

Με τις διατάξεις του άρθρου 7 ρυθμίζεται η διαδικασία του δικαστικού συμβιβασμού, στο πλαίσιο της οποίας παρέχεται στους πιστωτές η δυνατότητα να υποβάλουν αντιρρήσεις επί του σχεδίου διευθέτησης οφειλών, το οποίο, όμως, μπορεί να τροποποιηθεί, με βάση τις αντιρρήσεις αυτές, μόνο μια φορά. Προβλέπεται επίσης η δυνατότητα υποκατάστασης από το δικαστήριο της συναίνεσης μεμονωμένων πιστωτών, εφόσον αυτό επιβάλλεται από το γενικό συμφέρον των πιστωτών, και ρυθμίζονται ζητήματα που ανακύπτουν από τη μη ένταξη απαιτήσεων στο σχέδιο. Το άρθρο 8 ρυθμίζει ζητήματα δικαστικής ρύθμισης οφειλών, υποχρεώνει δε ιδίως τον οφειλέτη του οποίου τα περιουσιακά στοιχεία δεν είναι επαρκή προς ικανοποίηση των πιστωτών του, να καταβάλλει μηνιαίως και για χρονικό διάστημα 4 ετών ορι-

σμένο ποσό, το ύψος του οποίου προσδιορίζεται αφού συνεκτιμηθούν τα πάσης φύσεως εισοδήματά του καθώς και οι βιοτικές ανάγκες του ίδιου και της οικογένειάς του. Με το άρθρο 9 ρυθμίζεται η διαδικασία ρευστοποίησης της περιουσίας του οφειλέτη και ορισμού εκκαθαριστή, και εισάγεται η προσαρτία της κύριας κατοικίας του, το άρθρο 10 καθιερώνει το καθήκον ειλικρινούς δήλωσης του οφειλέτη και το άρθρο 11 προβλέπει την πιστοποίηση της απαλλαγής του οφειλέτη από το δικαστήριο για το υπόλοιπο των οφειλών του.

Περαιτέρω, με τις λοιπές διατάξεις του Νσχ, μεταξύ άλλων, ορίζονται τα δικαιώματα των ενέγγυων πιστωτών και οι υποχρεώσεις των εγγυητών (άρθρο 12), ρυθμίζονται τα ζητήματα της τήρησης αρχείου αιτήσεων ρύθμισης οφειλών και απαλλαγής από αυτές στη Γραμματεία κάθε Ειρηνοδικείου (άρθρο 13), ορίζονται τα ένδικα μέσα κατά των αποφάσεων των Ειρηνοδικείων (άρθρο 14), προσδιορίζεται ο χρόνος τήρησης και χρήσης των δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς του οφειλέτη (άρθρο 16), ρυθμίζονται ζητήματα διαγραφής απαιτήσεων πιστωτικών ιδρυμάτων (άρθρο 17), αυξάνονται οι οργανικές θέσεις των Ειρηνοδικών κατά 80 (άρθρο 18) και ορίζεται ότι, επί έξι μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, απαγορεύεται ο πλειστηριασμός ακινήτου οφειλέτη υπαχθέντος στη ρύθμιση, ενώ οι αιτήσεις ρύθμισης οφειλών και απαλλαγής μπορούν να υποβάλλονται μετά την πάροδο 5 μηνών από τη δημοσίευση του νόμου αυτού (άρθρο 19).

II. Παρατηρήσεις επί των επιμέρους διατάξεων του Νσχ

1. Επί του άρθρου 1 παρ. 3

Συμφώνως προς τη διάταξη αυτή, «απαλλαγή του οφειλέτη από τα χρέη του σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου μπορεί να γίνει μόνο μία φορά». Θα έχρηζε ενδεχομένως διευκρίνισης εάν στον περιορισμό της εφάπαξ υπαγωγής στις ευνοϊκές ρυθμίσεις του υπό ψήφιση Νσχ υπόκειται – εκτός από την απαλλαγή των χρεών – και η δικαστική ρύθμιση των υπόλοιπων οφειλών. Θα μπορούσε επίσης να υπάρξει, εν προκειμένω, προβληματισμός εάν η προτεινόμενη διάταξη ερμηνεύεται ως δυνατότητα υπαγωγής των οφειλετών, για μία και μόνη φορά διαχρονικά, στις εν γένει διαδικασίες του παρόντος Νσχ (υπό την επιφύλαξη του άρθρου 8 παρ. 1 εδ. γ' και του άρθρου 10 παρ. 1 εδ. δ'), ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία ο οφειλέτης δεν περιέλαβε, υπαίτιως ή μη, το σύνολο των ληξιπρόθεσμων – και υπαγόμενων στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Νσχ – οφειλών του στην κατάσταση που συνυπέβαλε με την αίτηση του άρθρου 4 ενώπιον του αρμόδιου Ειρηνοδικείου.

Επίσης, δημιουργείται περαιτέρω προβληματισμός ως προς την έννοια του εφάπαξ περιορισμού της υπαγωγής στις ευνοϊκές ρυθμίσεις του υπό ψήφιση Νσχ προκειμένου περί των περιπτώσεων των παραγράφων 2 και 3

του άρθρου 7 του Νσχ, συμφώνως προς τις οποίες αν επέλθει ή θεωρηθεί ότι επήλθε δικαστικός συμβιβασμός, η αίτηση για ρύθμιση και απαλλαγή από τις οφειλές θεωρείται ότι ανακλήθηκε. Και αυτό διότι τυχόν ανάκληση της αίτησης του οφειλέτη, κατά τα ανωτέρω, θα μπορούσε ενδεχομένως να ερμηνευθεί ως μηδέποτε υποβληθείσα αίτηση, οπότε ο ίδιος οφειλέτης θα μπορούσε, ίσως, να επανέλθει με νέα αίτηση και να επιτύχει νέα υπαγωγή στις ως άνω ρυθμίσεις.

2. Επί του άρθρου 2

α) Συμφώνως προς τις διατάξεις του άρθρου 2 τίθεται ως προϋπόθεση για την υποβολή της κατ' άρθρο 4 αίτησης (και, ως εκ τούτου, η μη τήρησή της αποτελεί λόγο απαραδέκτου της συζήτησης επ' αυτής) η μη επιτυχής απόπειρα εξωδικαστικού συμβιβασμού έναντι όλων των δανειστών του οφειλέτη, η οποία αποδεικνύεται με σχετική βεβαίωση. Προς αποφυγή σχετικών ασαφειών και προς διευκόλυνση της αποδεικτικής διαδικασίας ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου, θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο να καθορισθούν ρητώς τόσο ο χρόνος και τα αποδεκτά μέσα γνωστοποίησης της πρόσκλησης στους δανειστές (επίδοση με δικαστικό επιμελητή, αποστολή με τηλεομοιότυπη αποστολή με ηλεκτρονικό μήνυμα, κ.λπ.) και οι ειδικότερες πληροφορίες που θα πρέπει να περιλαμβάνονται στην πρόσκληση (ημερομηνία και τόπος συνάντησης, τρόπος αναβολής της συνάντησης ή αλλαγής του τόπου), όσο και το χρονικό διάστημα εντός του οποίου πρέπει να έχει ολοκληρωθεί η σχετική διαδικασία με κάθε δανειστή.

Επίσης, ενόψει του άρθρου 12 του Νσχ συμφώνως προς το οποίο τα δικαιώματα των πιστωτών έναντι συνοφειλετών ή εγγυητών δεν θίγονται, ενώ ο οφειλέτης απαλλάσσεται έναντι των εγγυητών, των εις ολόκληρον υποχρέων ή άλλων δικαιούχων σε αναγωγή, τίθεται ο προβληματισμός αν θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο να καλούνται και οι ανωτέρω στη διαδικασία του συμβιβασμού.

β) Περαιτέρω, με την παρ. 2 του άρθρου 2 ορίζεται ότι, «αν επιτευχθεί με τη σύμφωνη γνώμη όλων των πιστωτών εξωδικαστικός συμβιβασμός, συντάσσεται σχετικό πρακτικό, το οποίο αποτελεί τίτλο εκτελεστό από την επικύρωσή του από τον αρμόδιο Ειρηνοδίκη». Επισημαίνεται, εν προκειμένω, ότι με την εν λόγω διάταξη προστίθεται, κατ' ουσίαν, στον κατάλογο των εκτελεστών τίτλων του άρθρου 904 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (στο εξής, ΚΠολΔ), νέα πράξη που αναγνωρίζεται εκ του νόμου ως εκτελεστός τίτλος. Η διαδικασία κατά την οποία το ανωτέρω πρακτικό εξωδικαστικού συμβιβασμού μπορεί να περιαφθεί τον εκτελεστήριο τύπο προκύπτει κατ' αρχήν από τη διατύπωση της δικονομικής εν προκειμένω διάταξης της παρ. 2 του άρθρου 2 του Νσχ («[...] αποτελεί τίτλο εκτελεστό από την επικύρωσή

του από τον αρμόδιο Ειρηνοδίκη»). Θα μπορούσε να διατυπωθεί προβληματισμός σχετικώς με τους ειδικότερους όρους της εν λόγω διαδικασίας ενώπιον του Ειρηνοδίκη, η οποία θα ήταν σκόπιμο να εξειδικευθεί περαιτέρω.

γ) Με τη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 2 θεσπίζεται υποχρέωση των πιστωτικών ιδρυμάτων να παραδώσουν στον οφειλέτη «μέσα σε πέντε εργάσιμες ημέρες από την υποβολή σε αυτά σχετικού αιτήματος (...) αναλυτική κατάσταση των προς αυτά οφειλών του κατά κεφάλαιο, τόκους και έξοδα». Δεδομένου ότι στο πεδίο εφαρμογής του υπό ψήφιση Νοσχ περιλαμβάνονται οι οφειλές προς κάθε είδους πιστωτές, θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο, τέτοια υποχρέωση να φέρουν και οι λοιποί πιστωτές του οφειλέτη.

3. Επί του άρθρου 5

Με το άρθρο 5 καθορίζεται η διαδικασία πρόσκλησης προς τους δανειστές να υποβάλουν παρατηρήσεις επί του προτεινόμενου σχεδίου διευθέτησης των οφειλών. Δεδομένου ότι οι δανειστές πρέπει να δηλώσουν την τυχόν συμφωνία τους με το προτεινόμενο σχέδιο εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο μηνών από την υποβολή της αίτησης ενώπιον του αρμόδιου Ειρηνοδίκου (δηλαδή, το αργότερο μέσα σε ένα μήνα από την επίδοση σε αυτούς της αίτησης, των σχετικών εγγράφων και της πρόσκλησης προς υποβολή παρατηρήσεων), θα μπορούσε, για λόγους σαφήνειας της διάταξης, να ορισθεί ρητώς στο τρίτο εδάφιο του άρθρου 5 ότι οι πιστωτές, «πριν από την πάροδο της ανωτέρω προθεσμίας», μπορούν να προτείνουν τροποποιήσεις του σχεδίου.

4. Επί του άρθρου 7 παρ. 4 περίπτ. γ

Συμφώνως προς την περίπτωση γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 7 του Νοσχ, δεν επιτρέπεται υποκατάσταση της συγκατάθεσης του οφειλέτη, όταν αμφισβητείται απαίτηση από οφειλέτη ή οποιονδήποτε πιστωτή. Θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο, προς αποφυγή παρερμηνειών, να αποσαφηνισθεί αν, με τη φράση «από οφειλέτη», νοείται εν προκειμένω ο οφειλέτης με αίτηση του οποίου ξεκίνησε η διαδικασία ρύθμισης των χρεών του ή απαλλαγής από αυτά – οπότε πρέπει να προστεθεί οριστικό άρθρο (από τον οφειλέτη)- ή άλλο (συν)υπόχρεο πρόσωπο.

5. Επί του άρθρου 8 παρ. 4 εδ. α'

Συμφώνως προς το άρθρο 8 παράγραφος 4 εδ. α' του Νοσχ, «με αίτηση του οφειλέτη ή του πιστωτή [...] μπορεί να τροποποιείται η ρύθμιση οφειλών της απόφασης της προηγούμενης παραγράφου ως προς το ύψος των μηνιαίων καταβολών, όταν τούτο δικαιολογείται από μεταγενέστερα γεγονότα ή μεταβολές της περιουσιακής κατάστασης και των εισοδημάτων του οφειλέτη». Επισημαίνεται, για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας, ότι η παραπομπή

που γίνεται ως προς τη ρύθμιση των οφειλών της απόφασης αφορά όχι στην προηγούμενη παράγραφο (στην παράγραφο 3), αλλά στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου (δηλαδή, του άρθρου 8).

6. Επί του άρθρου 9 παρ. 1

Προκειμένου να τηρείται η αρχή της ασφάλειας δικαίου και να αποτραπούν τυχόν ερμηνευτικές δυσχέρειες, θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο να προστεθεί στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 9 («Οι διατάξεις του Πτωχευτικού Κώδικα περί συνδίκου εφαρμόζονται αναλόγως και στον εκκαθαριστή») η εξής φράση: «Επίσης, οι διατάξεις του Πτωχευτικού Κώδικα περί καταχώρισης της απόφασης που κηρύσσει την πτώχευση στο υποθηκοφυλακείο ή στο κτηματολόγιο εφαρμόζονται αναλόγως και για τις αποφάσεις του παρόντος νόμου περί δικαστικής ρύθμισης ή απαλλαγής από τα χρέη».

7. Επί του άρθρου 10 παρ. 1

Με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 10 επιβάλλεται στον οφειλέτη η υποχρέωση να προβαίνει σε ειλικρινή δήλωση για τα περιουσιακά στοιχεία και τα εισοδήματά του. Όπως προκύπτει από τη διατύπωση της εν λόγω διάταξης («κατά την περίοδο ρύθμισης των οφειλών»), στην ως άνω υποχρέωση ειλικρίνειας περιλαμβάνεται και η δήλωση του οφειλέτη περί κτήσης περιουσιακών στοιχείων αιτία θανάτου εν όψει της υποχρέωσής του με βάση το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 8 («Σε περίπτωση που κατά τη διάρκεια της περιόδου ρύθμισης περιέλθουν στον οφειλέτη περιουσιακά στοιχεία αιτία θανάτου, ο οφειλέτης υποχρεούται να διαθέσει για την ικανοποίηση των πιστωτών το ήμισυ της αξίας αυτών»). Περαιτέρω, δεδομένου ότι το αρμόδιο δικαστήριο πρέπει να έχει πλήρη εικόνα της οικονομικής κατάστασης και της ικανότητας κάλυψης των βιοτικών αναγκών του οφειλέτη, προκειμένου να αχθεί σε ορθή απόφαση, και δεδομένου, επίσης, ότι μία τέτοια απόφαση οδηγεί σε περιορισμό δικαιωμάτων μη υπαίτιων τρίτων (των δανειστών), ερωτάται εάν στην ανωτέρω υποχρέωση ειλικρίνειας περιλαμβάνεται και η δήλωση του οφειλέτη για τις μεταβιβάσεις εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί ακινήτων στις οποίες προέβη την τελευταία τριετία (άρθρο 4 παρ. 2) καθώς και, ενδεχομένως, η δήλωση της περιουσίας και των κάθε φύσης εισοδημάτων του/της συζύγου του οφειλέτη στην περίπτωση που αυτά μπορούν να αποδειχθούν με δημόσια έγγραφα (άρθρο 4 παρ. 1).

8. Επί του άρθρου 10 παρ. 2 και 3

Με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 10 ορίζεται ότι «Ο οφειλέτης υποχρεούται να επιτρέπει στους πιστωτές την πρόσβαση σε στοιχεία που απεικονίζουν την οικονομική του κατάσταση και τα τρέχοντα εισοδήματά του». Παραλλήλως προς την ως άνω υποχρέωση του οφειλέτη θεσπίζεται, με τις

διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 10, υποχρέωση του εργοδότη, της αρμόδιας υπηρεσίας και του αρμόδιου οικονομικού εφόρου «Ύστερα από αίτηση πιστωτή [...] η οποία διαβιβάζεται μέσω του αρμόδιου Εισαγγελέα [...] να δίνουν κάθε χρήσιμη πληροφορία για την περιουσιακή κατάσταση και τα εισοδήματα του οφειλέτη». Δεδομένου ότι η ορθή παράσταση της εν γένει περιουσιακής κατάστασης του οφειλέτη αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την ορθή εφαρμογή των διατάξεων του υπό ψήφιση Νοσχ περί δικαστικής ρύθμισης των οφειλών ή απαλλαγής από αυτά – όπως εξ άλλου αναφέρεται και στην αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει το παρόν Νοσχ –, θα μπορούσε να διατυπωθεί προβληματισμός σχετικά με το ότι η παρ. 3 του άρθρου 10 θεσπίζει υποχρέωση κάθε φορέα θεματοφυλακής ή διαχείρισης περιουσιακών αγαθών προς παροχή πληροφοριών, όπως, λ.χ., των πιστωτικών ιδρυμάτων να παρέχουν πληροφορίες για τραπεζικές καταθέσεις και άλλα τραπεζικά προϊόντα που τυχόν ανήκουν στον οφειλέτη, ή της εταιρείας με την επωνυμία «Ελληνικά Χρηματιστήρια Α.Ε.» να παρέχει πληροφορίες σε σχέση με τυχόν κινητές αξίες του οφειλέτη που είναι καταχωρημένες στο Σύστημα Αυλών Τίτλων.

9. Επί του άρθρου 11 παρ. 1

Συμφώνως προς την παρ. 1 του άρθρου 11, «Η κανονική εκτέλεση από τον οφειλέτη των υποχρεώσεων [...] επιφέρει [...] την απαλλαγή του από κάθε τυχόν υφιστάμενο υπόλοιπο οφειλής έναντι όλων των πιστωτών, ακόμη και έναντι εκείνων που δεν ανήγγειλαν τις απαιτήσεις τους». Επισημαίνεται συναφώς ότι δεν προβλέπεται από σχετική διάταξη του Νοσχ ειδική διαδικασία για αναγγελία απαιτήσεων εκ μέρους των πιστωτών, ενώ, συμφώνως προς την παρ. 6 του άρθρου 4, «Αν δεν συμπεριληφθεί στην κατάσταση της παραγράφου 1 πιστωτής, η απαίτησή του δεν επηρεάζεται από την πορεία της διαδικασίας που αρχίζει με την υποβολή της αίτησης που προβλέπεται στην παράγραφο 1».

10. Επί του άρθρου 17

Με το πρώτο εδάφιο του προτεινόμενου άρθρου προβλέπεται ότι για τις απαιτήσεις πιστωτικών ιδρυμάτων που διαγράφονται στο πλαίσιο του υπό ψήφιση Νοσχ, εφαρμόζεται το άρθρο 30 παρ. 10 του ν. 2789/2000. Συμφώνως προς τις διατάξεις του άρθρου αυτού του Νοσχ, οι σχετικές διαγραφές βαρύνουν τη χρήση κατά τη διάρκεια της οποίας θα πραγματοποιηθούν, ενώ «οι αναλογούντες επί των διαγραφόμενων ποσών των τόκων και οι καταβληθέντες από τα πιστωτικά ιδρύματα στο Δημόσιο πάσης φύσεως φόροι συμψηφίζονται με οφειλόμενους φόρους εντός της χρήσης κατά την οποία θα γίνει η διαγραφή ή των αμέσως επομένων αυτής τριών κατ' ανώτατο όριο χρήσεων». Με το δεύτερο εδάφιο του προτεινόμενου άρθρου ορίζεται ότι «τα

διαγραφόμενα εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα της χρήσης εντός της οποίας ενεργείται η διαγραφή προκειμένου για τον προσδιορισμό των φορολογητέων κερδών». Από τον συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων δημιουργείται προβληματισμός ως προς το εάν τα πιστωτικά ιδρύματα θα μπορούν να συμψηφίσουν – με άλλες φορολογικές τους υποχρεώσεις – τους αναλογούντες ή καταβληθέντες επί των τόκων φόρους και, παραλλήλως, να μειώσουν τα φορολογητέα κέρδη τους (και αντιστοίχως τον αναλογούντα φόρο εισοδήματος) κατά το ποσό των τόκων που διαγράφονται εντός της χρήσης κατά την οποία ενεργείται η διαγραφή τους (βλ. Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής επί του άρθρου 9 του ν. 3816/2010).

Περαιτέρω, δεδομένου ότι οι ρυθμίσεις (ή απαλλαγές) οφειλών κατ' εφαρμογή των διατάξεων του υπό ψήφιση Νσχ περιλαμβάνουν οφειλές φυσικών προσώπων προς οποιονδήποτε πιστωτή τους και όχι μόνο προς πιστωτικά ιδρύματα, δημιουργείται προβληματισμός ως προς το εάν οι διατάξεις του άρθρου 17 θα εφαρμόζονται για κάθε απαίτηση που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Νσχ, και όχι μόνο για απαιτήσεις πιστωτικών ιδρυμάτων.

Αθήνα, 26.7.2010

Οι εισηγητές
Αθηνά Κοντογιάννη
Επιστημονική Συνεργάτις
Μαριάνθη Καλυβιώτου
Γεώργιος Φωτόπουλος
Ειδικοί Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρηγόπουλος
Αν. Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Ο προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Αν. Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών